

**БУКОВИНСЬКА ЕКОНОМІЧНА ФУНДАЦІЯ
БУКОВИНСКАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ФУНДАЦИЯ
BUKOVINIAN ECONOMIC FOUNDATION**

**Матеріали XXIII Міжнародної науково-практичної конференції
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ**

Чернівці, 30-31 липня 2015 року

**Материалы XXIII Международной научно-практической
конференции
ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ
ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ**

Черновцы, 30-31 июля 2015 года

**XXIII International Scientific Conference
PROBLEMS AND PROSPECTS
OF INNOVATION DEVELOPMENT**

Chernivtsi, 30-31 of July 2015

**КИЇВ
НАУКОВО-ВИДАВНИЧИЙ ЦЕНТР «ЛАБОРАТОРІЯ ДУМКИ»
2015**

- методи визначення економічної ефективності впровадження нової техніки і технологій, організації праці, раціоналізаторських пропозицій та винаходів; методи і засоби проведення обчислювальних робіт;
- правила оформлення матеріалів для укладання договорів; організацію оперативного і статистичного обліку; порядок та терміни складання звітності;
- вітчизняний і зарубіжний досвід раціональної організації економічної діяльності підприємства в умовах ринкової економіки;
- економіку, організацію виробництва, праці та управління;
- можливості застосування обчислювальної техніки для здійснення техніко-економічних розрахунків і аналізу господарської діяльності підприємства, правила її експлуатації.

На основі аналізу цілої низки дефініцій професійної компетентності, великої кількості якостей фахівців з різноманітних галузей, державних вимог до спеціаліста економічного профілю вважається, що наявність певного переліку якостей фахівця може виступати критерієм сформованості професійної компетентності економіста. При цьому ступінь прояву професійних якостей може свідчити про рівень сформованості професійної компетентності.

Література:

1. Державний класифікатор професій [Електронний ресурс] / - Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2008_08_04/FIN19198.html (20.07.2010) - Загол. з екрану.
2. Тхуго М.М. Личность и профессия / М.М. Тхуго // - 2001. -- [Электронный ресурс] - Режим доступа: [http://solsmi.ru/index.old.php?menu=archiv&id=172&PHPSESSID=74f09ff3d0d20591fc66cb19acd498df-\(12.11.09\)](http://solsmi.ru/index.old.php?menu=archiv&id=172&PHPSESSID=74f09ff3d0d20591fc66cb19acd498df-(12.11.09)) - Загол. с екрана.

Юридичні науки

Шніляревич В.В.

викладач кафедри кримінального права

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

м. Івано-Франківськ, Україна

ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ

Зрозуміти сутність кримінально-правових заходів безпеки можна тільки через знання історії їх становлення і розвитку. Використовуючи відповідні знання, можна дослідити особливості генезису зазначених заходів, простежити, як вони виникали, розвивалися та удосконалювалися, які негативні риси були їм притаманні у минулому, від чого треба відмовитися сьогодні і на що звернути увагу у майбутньому. Як слушно зазначав О. Ф. Кістяківський, тільки історія може дати пояснення причин і сучасного стану кримінального права, і стану його в попередні періоди [1, с. 10].

Варто зазначити, що історія становлення і розвитку кримінально-правових заходів безпеки не є багатою на різні теоретичні надбання та законодавче регулювання цієї проблеми. Це зумовлено насамперед тим, що у юридичній літературі практично відсутні праці, які б стосувалися вивчення історичного аспекту зазначених заходів. Так, на міжнародному рівні частково історичні етапи генези кримінально-правової доктрини з питання становлення інституту заходів безпеки досліджував М. В. Щедрін [2]. Зокрема, учений виділяє такі етапи його становлення [2, с. 8]:

- 1) виникнення теорії заходів безпеки та її розвиток у межах позитивістської школи;
- 2) перехід теорії у сферу законодавства;
- 3) етап послідовного «суспільного розчарування» у заходах безпеки;
- 4) повторне звернення до заходів некарального впливу в 50-х рр. XX ст.;
- 5) сучасний період «зовнішнього теоретичного затишшя».

У теорії вітчизняного кримінального права також є одна спеціальна дисертаційна робота, виконана І.М. Горбачовою, у якій проаналізовано питання історичного періоду їх виникнення і розвитку, а саме: автор вважає за доцільне історію досліджуваних заходів поділяти на шість основних етапів [3, с. 44]:

1. зародження ідей профілактики злочинності та захисту суспільства від суспільно небезпечних осіб і криміногенних ситуацій у руслі класичної школи кримінального права XVIII ст.;
2. формування та теоретичне оформлення теорії заходів безпеки в межах антропологічної та соціологічної шкіл кримінального права;
3. запровадження здобутків теорії у кримінальне законодавство країн світу на рубежі XIX-

XX ст.;

4. період теоретичного та практичного занепаду заходів безпеки, що найперше зумовлювалося встановленням тоталітарних режимів;

5. відродження ідей теорії заходів безпеки у межах нового соціального руху в 50-х рр. XX ст.;

6. сучасний етап, якому притаманні паралельний розвиток ідей реституції та компенсації, поєднання постмодерністської системи заходів кримінально-правового впливу на особу та її оточення: заходи покарання, безпеки, компенсації, соціального захисту.

Однак, незважаючи на це, окреслене питання досі потребує належного наукового вивчення та обґрунтування, оскільки зазначене дослідження І.М. Горбачова здійснила у порівняльно-правовому аспекті, і значна увага ученої приділялася кримінальному законодавству окремих зарубіжних держав, а не Україні. Тому історію становлення і розвитку кримінально-правових заходів безпеки в Україні необхідно розглядати у контексті розвитку держави та кримінального права через аналіз відповідних нормативно-правових актів, які існували та діють на її території.

Система кримінального законодавства України формувалася упродовж тривалого часу, постійно удосконалюючись і поглиблюючись. Зауважимо, що Україна сторіччями була позбавлена державної незалежності, самостійності у питаннях створення національного законодавства та формування і реалізації власної кримінально-правової політики. Так, із середини XVIII ст. до жовтня 1917 р. вона була складовою Російської та Австрійської імперій, а з 1917 до 1991 рр. - у складі СРСР. Це означає, що на її території у повному обсязі діяло законодавство, зокрема й кримінальне, метрополій, у складі яких вона знаходилася. Саме такий значний «австрійський» та «російський» відбиток на історії кримінального законодавства України, на думку М. Й. Коржанського, дає підстави стверджувати про її «бідність» і «практичну відсутність» [4, с. 52]. І тільки з 1 вересня 2001 р. у дію впроваджується кримінальне законодавство суверенної України, що є початком розвитку її власної кримінально-правової політики.

Враховуючи відомі особливості історичного розвитку України і, відповідно, особливості розвитку кримінального законодавства, доцільно умовно виділяти такі етапи історії становлення і розвитку кримінально-правових заходів безпеки:

1-й етап - становлення і розвитку кримінально-правових заходів безпеки періоду входження України як складової Російської та Австро-Угорської імперій (середина XVIII ст. - жовтень 1917 р.);

2-й етап - становлення і розвитку кримінально-правових заходів безпеки на території України радянського періоду (жовтень 1917 - серпень 1991 рр.);

3-й етап - становлення і розвитку кримінально-правових заходів безпеки незалежної Української держави і до моменту ухвалення КК України (серпень 1991 - вересень 2001 рр.);

4-й етап - становлення і розвитку кримінально-правових заходів безпеки сучасного періоду розвитку України (з 1 вересня 2001 р. і до сьогодні).

Як бачимо, періодизація не охоплює етапи розвитку кримінального права Київської Русі і феодальної роздробленості (IX - середина XVII ст.) та Козацької держави (середина XVII - середина XVIII ст.). Це пояснюється тим, що, хоча розвиток національного кримінального законодавства пов'язаний з дією чинних на той час таких нормативно-правових актів, як Руська Правда [5], Статути князівства Литовського [5], Саксонське Зерцало [6], Магдебурзьке право [5], Права та устави Малоросії [7; 8] тощо, заходи, які за метою застосування схожі із заходами безпеки, уперше на нормативному рівні були закріплені у Власному Уложенні про покарання кримінальні та виправні 1845 р. [9].

Таким чином, на підставі усього вище зазначеного слід відмітити, що еволюція поглядів законодавця на проблему кримінально-правових заходів безпеки багатоглобова, поетапний розвиток зазначеного інституту зумовлюється переходом суспільства на новий етап розвитку, постійним удосконаленням політики у сфері протидії злочинності з метою поступового зрушення у бік зникнення негативних соціальних явищ.

Література:

1. Кистяковский А.Ф. Элементарный учебник Общего уголовного права / Александр Федорович Кистяковский. - К., 1882. - 930 с.
2. Щедрин Н.В. Введение в правовую теорию мер безопасности: монография / Николай Васильевич Щедрин. - Красноярск, 1999. - 180 с.
3. Горбачова І.М. Заходи безпеки у кримінальному праві України (порівняльно-правовий аспект): дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 - кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право / Ірина Михайлівна Горбачова. - Одеса, 2008. - 245 с.

4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: курс лекцій / за ред. М.Й. Коржанського. - К., 2001. - 432 с.
5. Василенко Н.П. Матеріали по історії українського права: в 2 т. / Н.П. Василенко. - К., 1929. - Т. 1. - 448 с.
6. Саксонське зеркало / под ред. В.М. Корецького. - М., 1985. - 271 с.
7. Права, за якими судиться малоросійський народ 1743 р. / за ред. Ю.С. Шемшученка. - К., 1996. - 548 с.
8. Собрание малороссийских прав 1807 года / под ред. Б.М. Бабий, А.Н. Мироненко. - К.: Наукова думка, 1993. - 368 с.
9. Алексеев В.И. Институт лишения прав как дополнительное наказание по Уложению о наказаниях 1845 года / В.И. Алексеев // Российский следователь. -2006. - № 4. - С. 58-61.

Політичні науки

Ціватий В.Г.

*кандидат історичних наук, доцент кафедри дипломатичної та консульської служби,
заслужений працівник освіти України, перший проректор
Дипломатична академія України при МЗС України,
м. Київ, Україна*

ДИПЛОМАТІЯ ТА ІНСТИТУЦІЙНО-ІСТОРИЧНІ ПОСТУПИ ЕСТОНІЇ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ЕТАПИ, ДИПЛОМАТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ, ПЕРЕГОВОРИ (ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ)

На початку 1990-х років ХХ століття Естонія почала виступати як самостійна держава, проводячи власну зовнішню політику і дипломатію, орієнтовані на налагодження тісних зв'язків із сусідніми державами та співпрацю з міжнародними організаціями й іншими політичними інституціями. Процес європейської інтеграції вже від самих своїх витоків ґрунтувався на економічних чинниках, які надалі призвели до поширення інтеграційного процесу в Європі на політичну, соціальну, культурну, правову та дипломатичну сфери життя. Співробітництво на регіональному і міжнародному рівнях дозволило Естонії заявити про себе як самостійного гравця на політико-дипломатичній і міжнародній аренах, залучило її як нового міжнародного актора до політико-дипломатичної системи та інтеграційних процесів, які відбувалися в Європі [1, с. 163-176].

Аналіз процесу вступу Естонії до Європейського Союзу (ЄС) доцільно умовно розділити на чотири етапи розвитку співробітництва. Кожний з цих етапів відображає як еволюцію політики ЄС щодо Естонії, так і політичні та дипломатичні зусилля її уряду з реалізації основних положень узгоджених інтеграційних стратегій, а саме:

Перший етап: 27 серпня 1991 року - 22 червня 1993 року. Від встановлення дипломатичних відносин між Естонією та Європейським Співтовариством (ЄС) до саміту в Копенгагені, де було прийнято рішення укласти угоди про вільну торгівлю з Естонією, Латвією і Литвою. Основна увага на даному етапі приділялася спростуванню думки, що країни Балтії - частина колишнього Радянського Союзу.

Другий етап: 22 червня 1993 року - 10 грудня 1994 року. Цей етап підводить нас до саміту в Ессені, коли Естонія, Латвія, і Литва отримали право почати переговори про асоційоване членство (тобто підписати Європейські угоди (Europe Agreements)). На практиці це означало, що з моменту підписання Угоди про асоціацію три балтійські держави опинилися в тій же групі, що й країни Центральної та Східної Європи і були включені в підготовку до вступу. Акцент був зроблений на тому, щоб бути пов'язаними з Центральною та Східною Європою, а в аспектах безпеки із Західноєвропейським союзом (ЗЄС) та Організацією Північноатлантичного договору (НАТО).

Третій етап: січень 1995 року - грудень 1997 року. Цей період включав підготовку до вступу в ЄС та адаптацію внутрішнього законодавства до внутрішнього ринку, тобто початок процесу узгодження (гармонізації) законодавства. У рамках ЄС обговорювалися різні сценарії розширення. Естонія стверджувала, що вступ до ЄС має відбутися, як тільки країна вважатиметься готовою приєднатися. Альтернативним був «блоковий підхід», який закликав до одночасних переговорів про вступ всіх десяти країн Центральної та Східної Європи.

Четвертий етап: 31 березня 1998 року - 01 травня 2004 року. Цей етап розпочинається з представлення Рішень Ради Європейського Союзу, де містилися чіткі вимоги до країн-кандидатів на вступ. Він представляє собою перехід до більш тісних та продуктивних відносин між ЄС та країнами